

Szerkesztőség:

Kazinczy-utca 1. sz. L. c. (Király-utca sarkán).

Kiadóhivatal:

Wolf M. könyv- és papírerkereskedésben, Király-utca, Hattyu-épület.

Megjelenik vasárnap kivételével mindennap este 5 órakor.

PÉCSI ÚJSÁG

„PÉCS“

POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak:

Helyben:

Égész évre. 10.—

Egy hóra. . . 1.—

Vidékre:

Égész évre. 12.—

Egy hóra. . . 1.20

Egyes szám ára

Pécssett 4 kr., vi-

deken 5 kr.

Egyes számok

kaphatók minden

lapelárusítónál.

Pécs, 1894.

Szerda, április 4.

80. (1143.) szám.

A kath. klérus és a közgyász.

Országserzte és nálunk is mély és általános megítélőzést, sőt megbotránkozást keltett az a mintegy tünetésszerű ridég tartózkodás, melyet a kath. világi klérus a Kossuth Lajos halála fölötti nemzeti gyász nyilvánulási körül tanusított. Lapunkhoz is szóval és írásban nem egy tiltakozás érkezett; de mi nem akaruk a nemzetet ért óriás veszteség fölötti mély fájdalom komor hangulatát a tiltakozások kifakadásával megzavarni; nem akaruk, hogy a közindignáció esetleges másnémet kitérésének a gyász napjaiban tápot szolgáltatassunk. Ma azonban hazafias mulasztást követnénk el, ha ez ügyben nézetünk szigorú tárgyilagossággal bár, de a megítélőzés és közmegebotránkozásban való részvételünkkel el nem mondanók és az általános tiltakozásban osztyálrészünket ki nem vennők.

De mielőtt ezt tennők, ki kell jelentenünk, hogy bár nem lehet csodálni, hogy a megsértett közérzet nem egy helyen kemény szavakban, élesen és tünetőleg nyilatkozott a kath. világi papság sajtószertű, a hazafias érzetéhez éppen nem illő ridég magatartása ellen, s e nyilatkozatok soká nem fognak még elné-

mulni; mégis ily kényes kérdések megítélésénél kétszeres kötelesség ügyelni arra, hogy maga a *vallás*, a *hit* és ennek *tanai* be ne vonassanak a szenvedélyek árjába, a vallásnak *tanai* föllülálljanak minden támadáson és köznapí bírálaton. Nem szabad megengednünk, hogy bármikor is, de éppen most, midőn a legnagyobb magyar sirja fölött a *vallásszabadság* és szabadelvűség zászlóit hajtja meg a nemzet tiszteletű a nagy eszmeik legnagyobb apostolának, egy nagy felekezet vallási *tanai* „*farizeus tanoknak*“ neveztesse, melyekkel „a tudatlan és jámbor hívők millióit a papok saját hatalmuk s a saját zsírjuk gyarapítására használnak föl.“ *Ez már nem a jogos elkeseredés hangja, ez sértés egy vallás és hívei ellen, melyet — ha az megmondolatlannul ejtetett is ki — tiltakozás és visszautasítás nélkül nem hagyhatunk.*

Módunkban lenne még a kath. papság hazafiaságának *teljes megtagadása* ellen is szót emelni, mert mi nem tartozunk azok közé, kik egy sajnálatos, sőt botránys hiba miatt egy nagy és hatalmas, múltjában fényesen hazafiasnak beizolt testületől görökre megtagadnók a hazafias érzületet, vagy *ezt hazugnak, ámitónak* neveznők, de a védekezés első sorban és kiváltképen azokat

illeti, kik ily vádakkal illetetnek; másrészt pedig kétségtelen, hogy mi is el vagyunk telve a tartózkodó és ridegen visszautasító magatartás miatti nehezeltéssel, s így semmi okunk az elkövetett hiba enyhítésére bármit is fölhözni.

A kegyelet megtagadása a kath. papságnál első sorban az istentisztelet kérdésénél tanusított helytelen és tapintatlan magatartásában nyilvánult. Tessék csak *distingválni*. A nagy gyászeset ugyanis nem váratlanul következett be és mégis a katasztrófa bekövetkezésekor *senki* nem tudta a kath. világi hívek között, hogy templomaikban egy más felekezethez tartozó embertársukért gyásziistentisztelet nem tartható, hogy ezt egyházi parancs tiltja és dogmákba ítközik. A laikusok nem mind ismerik e parancsot, ma is keresik, hol van az megírva; papjaiknak tehát *hazafiaságukban* módot és alkalmat kellett volna keresni, a híveket a tiltó parancs létezéséről, horderejéről, alkalmazásának kötelezettségéről *meggyőzni, fölvilágosítani*, a parancs és a közfelfogás közötti ellentétet föltüntetni, hogy így minden kétségnek és sajnos félreértésnek eleje vétecsék. Már maga az elegendő lett volna utalni arra, hogy ha ily tiltó egyházi parancs nem léteznék, lehetetlen lenne

A „PÉCSI ÚJSÁG“ tárcája.

A „Ruf.“

Mindenekelőtt kijelentem, hogy a Ruf sem indiai herceg, sem pedig valami mesebeli madár, hanem egy igen szolid kártyajáték.

— Shoking! pfaj! pih! De ez már mégsem fassional folyton kártyajátékról tárcázni. Ha már egyszer kártya, ipso facto nem lehet szolid.

— A multkor megirták a fárbli játékszabályzatát, most az van hátra, hogy sorra kerüljön: a tarok, klaber, paziane, tartli, huszonegy, ramschli, durák meg a többi, így aztán majd csak terjed a kultura.

— Engedelmet kérek, a Ruf ezen mind fölüll áll, s még csak össze sem hasonlítható s méltán megérdemli, hogy a nevét esupa tiszteletből nagy betűvel írjam. S valóban óhajtanám a magyar kultura érdekében, bár tudnék neki országos kelendőseget biztosítani.

— Édes ekkirő barátom, ne beszéljen kulturáról, amidőn kártyajátékról szól; ez a kettő oly távol esik egymástól, mint Makó Jeruzsálemtől. Kártyán még senki sem szerzett magának emeletes házat.

— De már vesztett el emeletes házat.

— Az lehet.

— Hanem arról biztosítok mindenkit, hogy a Ruf-on sem el nem vesztí, sem meg nem nyeri az emeletes házat senki. Epp ebben van a játék nemzetgazdasági fontossága. Selyemtenyészés, méhészet, baromfiévelés mint bliktri; azon meg a hideg vizet is bajos megszerezni. De nem is a megszerzés a fő; a meglevőnek megtartása: ez a leghevesebb közgazdasági elv.

Azt mondják, hogy a józanságot terjesztő egyesületek tagjai előtt az a legfőbb elv: *elinni más elől az innivalót*, hogy annak ne legyen alkalma inni, s így kényeszerűl jőzanan maradni.

En azonban nem vagyok ennyire egoista; nem kívánom, hogy aki kártyázni szeret, ne kártyázzék. Csupán azt ajánlom: *játszék Ruf-ot*.

És én meg vagyok győződve affélő, ha valaha országserzte játszék a Ruf-ot, engem, aki annak terjesztésén működtem, együtt emlegetnek Dracke Ferencel, aki a krumplit meghonosította.

Mert valamiképen kétségbe vonhatatlan igazság az, hogy „*imi csak kell valamit*,” azonképen való igazság az is, hogy „*játszani kell valamit*.”

A józanság terjesztői azt ajánlják: igyék vizet. En azt ajánlom: *játszék Ruf-ot*. A ki Ruf-ot játszik az jőzan is marad. En legalább nem látam még olyan embert, a ki Ruf-ot játszott volna részen.

— Ez a kettő összeférhetetlen.

Ime tehát elérkezett a vasárnap délután. Néhai jó Baross miniszterünk érdemből ilyenkor munkaszünet van s mit csináljon mást a szegény ember, emegy a „kör“-be.

Im hol ballag Kádár Mihály szomszéd is a eszmadia, szép tisztára kikévelt ünnepelőjében s megyen egyenesen a „kör“ felé. Amott meg látom hasonló céllal Zabi uratam, a szabót lejteti.

A körben már várja őket Bokor Gábor uram, a sziggyártó, meg Szakályi Imre uram, a süte.

Ilyeténképen összeverődővén a rendes törzskompanyia, szép eszudék flegmával leülnek a rendes asztalokhoz.

Altalános kártya-szabály az, hogy a kártyajátékokhoz két dolog szükséges: egy summa pénz és egy summa flegma. A Ruf-ot egyik sem kell; mert Ruf-ot ugyis csak flegmatikus ember játszik; a pénzt meg helyettesíti a kréta. Ha egy kis pénz is van hozzá, az sem baj.

az, hogy oly nagy férfi halálakor, mint *Kossuth* Lajos, az összes papság, kivétel nélkül kivonta volna magát e kegyeletnek legszebb nyilvánítása alól. Összhangzásba kellett volna hozni a parancshoz való szigorú ragaszkodást a felebarát szeretet és hazafiasság követelményeivel, mire elegendő mód kínálkozott.

E helyett vagy eskőnösen hallgatott a klérus, vagy fölületes magyarázatot adott, vagy ridegen, sőt itt-ott durván is visszaütöztette a kérő híveket, a kik pedig az első megtagadól szóra teljes megadással hitték és megnyugodtak a parancsban.

Az oktatás és fölvilágosítás alkalmát pedig meg kellett volna ragadni, arra nézve is, hogy egyébként a nemzeti közérzetnek rájuk való kötelező voltát is hirdessék és híveiknek is kötelességükké tegyék. E helyett visszautasítás, tartózkodás, sőt nem egy helyen szenvedélyes kifakadások által tért engedték a félreértésnek, az elkeseredésnek és a tüntetéseknek. Hányszor használtatik föl a szöszékek mélatlanul politikai enunciaciók és agitacionális célokra, egy egyházi parancs kellő magyarázata és a hazafiasságnak megadandó elégtétel szavainak nem lehetne ott hely?

Igy támadtak a félreértések. Nem az istenitizmetet megtagadásában, hanem az a körüli magatartásban nyilvánult a kegyelet megtagadása s valóban úgy látszik, hogy itt is politikai célszavak voltak az irányítadók.

És e hiba, hogy úgy mondjuk, bűnös közömbösség tetéztetett még a semmi akadályba nem ütköző különbségekben való részvétel szándékára, mintegy ostentatív elmulasztása által. Nem tűzték ki gyászolobogók nemcsak a templomokon, iskolákon, de a papok magán házaiban sem; nem zúgtak vagy csengtek a harangok

Nos, tehát elkezdődik a játék. Halasi uram, a kör háznagra már minden kellek-ről gondoskodott. Ott a kis fekete tabla, a szíves és a kréta.

Zabi uram oszt: négy kártyát kap mindenki először s abból kell Kádár uramnak, mint elsőnek játékokat írni. Ez pedig egy kis kombinációval jár. Végre oda pingál egy szép kaskaringsó 2-öst; ez azt teszi, hogy zöld a játékos színe, mert ebből van neki legtöbb. Akkor kap újra négyet valamennyi s a játékosnak megengedték, hogy „embert” hívjon segítségül. És Kádár uram a fölirt kettős alá még húz egy vízszintes vonalat s az alá oda pingál egy csinos 4-est, nem mulasztván el a tabla margójára szintén egy négyest kanyarítani. Minthogy pedig az egész játék folyamán egyetlen szó sem hallható, így a játékosoknak mindeme hieroglifikából azt kell kiérteniük, hogy a piros disznó a „segítség” és hogy Kádár uramnak van negyven „mondása.”

Szakályi uram, a sütő, műértő pillantásokat vet hol a kezében levő kártyára, hol pedig len a játékos mellett levő táblára, végre is egy mérész elhatározásra szánja magát. Oda húzza magára első s rajta levő számfügrákat szép esendesen körül keríti egy körvonalba,

szava a temetés idejében, nem vett a papság sem testületileg, sem nagyobb számmal egyenként a temetés részt, kerüli még a más vallásúak által hivatalosan rendezett gyász-isteni tiszteleteket is.

Mindez pedig bizony nem a válási, hanem a hazafiai és honpolgári érzületek tartozik.

Kárhoztatunk kell e magatartást és bizony-bizony megjön e hibáknak *ítelő-napja* is. Nektünk kath. híveinknek pedig ismét több okunk van az *autonomia* létesítését sürgetni és keresztül vinni.

HIRROVATUNK.

Pécs, április 3.

— **Kossuth Ferencről.** Budapestre kiküldött tudósítónktól vesszük a következő érdekes sorokat: Most, hogy a sir bezárult Kossuth Lajos földi maradványait fölött és napról napra sok ezer ember zarándokol a nagy halott sírjához, a közérdeklődés az apától fiai felé fordul, kik ezen közérdeklődést meg is érdemlik. Kossuth mindeket gyermekei tanult mérnök. Ferenc, az öregebbik vállalkozó szellemi, elesebb elméjű, Lajos Tóder higadtabb és nyugodtabb, noha ő a fiatalabbik. Alig végezte tanulmányait, biztos állás után nézett, az olasz kormány szolgálatába állott, és a vasutnál nagyon szép fizetéssel igazgatói állást nyert. Kossuth Ferenc vállalatokba becsátkozott, melyek anyagilag tönkrettek. Legutóbb Szeiáliában nagyobb szénbányatársulatnak volt igazgatója, melynek részvényeibe édes atyjának megtakarított fillérei is elhelyezte és a legutóbbi szeiáliai forrongás alatt, a a streikok által tönkrement a társulat, ezzel egyszersmind az ő és Kossuth Lajosnak vagyon. Most Kossuth Ferencnek, ki alaposan képzett, művelt ember, nincsen állása, sem vagyon, tehát minden tekintet nélkül rendelkezhetik saját jövője fölött. Kossuth Ferenc Magyarországon akar maradni. Úgy ő, mint öccse, apjuk kívánságára nőtelenek maradtak, de mindkét testvér még javakorbeli férfi és nincs kizárva a lehetőség, hogy atyjuk halálával eszadót alapítsanak. A két távirat és részvétel között, melyekkel Kossuthakat fölkeresték, nem egy nő sziv megnyilat-

úgy hogy az egész pikúra olyanforma, mint egy eszázrzesemély. Akkor aztán nyugodtan körülnéz, mintha azt mondaná:

— Miattam mehet, akár a mocsai tónak.

— Holó! még nem mehet! — Bokor uram, a szigárgató valami rosszban törí a fejét. O is nagy műértelemmel szemlélteti a kártyáját, mintha minden esélyt számba kívánna venni. Végre megelégedik benne az elhatározással. Mutató ujjával keddeyesen int a tábláért: Hoci csak.

Azzal két 2-est pingál ő is a margóra s aztán egy határozott vonással az egész szép eszázrzesemélyt azon a táblán keresztül metszi, mintha csak a bőrvágó dikiesével hasította volna ketté.

Általános megrökönyödést idéz ezzel elé. Kádár uram a fejét esóválya, Szakályi uram a bajuszát rágja, szegény Zabi uram, a szabó, már váltig nem banná, csak menne már az a játék, hisz ebből valami irtózatot játék keveredik ki.

De még mindig nem mehet. Szakályi uramban forr a harag; látni a villogó szeméin, meg a torzonbör bajuszán. Vissza rántja a táblát Bokor uram elől nagy füriával, s egy másik keresztvonalással metszi át a rajta levő eszázrzesemélyt,

kozása is volt, mely örök hűséget ígért a nagy apa derék gyermekeinek. Kossuth Ferencet mindenki, a ki őt szónokolni hallotta, bódító szónoknak mondja. E tehetséget apjától örökölte. Beszéde gazdag tartalmilag, színekben és hasonlatokban pompázik, hanghordozása olyan mint az apjé volt, magával ragadja a hallgatót. Sajnos, hogy Kossuth Ferenc, ki mint tegnap írtuk, gyakran eljárt Magyarországra, egyáltalán volt a mi viszonyaink-rol eddig informálva, mert mindig ugyanazon emberekkel közlekedett, és csak így eshetett meg az a kellemetlen incidens, hogy a szabadalvúpart egyik legkedvesebb alakjának. Terényi volt főispánnak azt mondhatta Turinban: „Ugy hallottam, hogy a szabadalvúpartban is vannak jó hazafiak,” mire Terényi az önérték hangján válaszolta: „A szabadalvúpart minden tagja meghajol a meghalt Kossuth Lajos nagy érdemei előtt.” Kossuth Ferenc mentegető szavait azonban már nem hallgatta meg. Ezen felleg remélhetőleg eszkaumar el fog oszlani, ha Kossuth Ferenc megismerkedik a tényleges viszonyokkal, közlekedve mindenkiel, kik tényleg Magyarországot közelében. Milyen állás fog Kossuth Ferenc itthon elfoglalni, meg bizonytalan. Megkínálták biztosító, társulati, pénzüneti, vasuti igazgatói állással, mind nagyon szép fizetéssel, de még nem határozta el, mely állást fogadja el. Azt a hírt, hogy miniszteri tanácsos lesz, nem vehetjük komolyan, mert így állás csak mint magyar ember nyerhetne el, de másrészt föl sem tehető, hogy Kossuth Ferenc oly hivatalnok pályát válassza, mely lehetlenné teszi politikai irányban való működését. Kossuth Ferenc, ki közel idő múlva letendő a hűség esküt 6 folsége előtt, nagyon tartozkodik volt eddigi politikai nyilatkozataiban, a miből azt lehet következtetni, hogy ő a politikában a békét és nyugalmat tárgyalásokat óhajtja, míg Kossuth Lajos Tóder, ki nem akar Magyarországon maradni, határozatosan kimondta, hogy ők apjuktól semmit sem örökölték, mint a szeretet, Magyarországot függetlenségre iránt és az o l e i v e i t. Pedig Kossuth elveivel ma Magyarországon politikai csinálni nem lehet. Minden esetre érdekes a megfigyelés, mennyi megfontolással, mily reprezentatív fogadták a testvérek a küldöttékeket, melyek náluk tisztelegtek. Látszik, mennyire vannak áthatva annak érzetétől, hogy ők Kossuth Lajos fiai.

— Ha az ingem rúmege is! — morogja zordonan a fogai közül.
Zabi uram már a hideg leli; ő körül-belül tisztaiban van a játék kimene-tével. Csoda lesz, ha itt most biesakra nem kerül a dolog.
A düh, a harag általános; a játék megindul. Heves puffogások hangzának az asztalon. Mindig erősebben. A heve elkeseredésének heve ragadja a játékosokat: szegény Bokor uramnak nem tudom, ha nem megy-e rá az inge; mert az a karika, az első, második keresztvonal mind nagy horderével birnak s mindmegannyi „kontra” és „rekontra”.
No most! no most! mi lesz most? Bokor uram föláll a helyéből s az utolsó kártyájával a játékos hívasát úgy lapítja az asztalhoz, hogy a kártya meunen ott ragad. És csakugyan biesakot kell elővenni, hogy — azt fölleszegessék.
Hanem . . . a rekontra! megnyerte. — Zahls Kravaten! fizetni!
Ez sok pénzbe kerül, ilyen játék nem mindennap akad!
Es kádár uram elő veszi a krétát s oda írja Bokor uram mellé az asztalra a „Soll” rovatba: 20 kr.
Ez a nagy fizetség.

— **Kaposvár gyásza.** A kaposvári apát plébános *Ujvári* Ferenc előkezebe, mint paptránsak nagyobb része. Hazafiás érzésétől indítva elrendelte, hogy a temetés alatt vasárnap délelőtt 10 órakor a refosvári róm. kath. templom harangjai is megszólaljanak. Az apát ur elhatározása nagyon jó hatást tett a lakosságra. — A kapormátus templomban a temetés napjai délelőtt 10 órakor, a zsidó templomban pedig 11 órakor tartottak gyász istentiszteletet. Mindkét helyen, mint kaposvári levelezőnk írja, Kaposvár előkelősége és a polgárság nagy számmal jelent meg. A kath. templomban Kaposváron sem mondták misét Kossuth Lajos lelki üdvéért.

— **Kossuth-gyásznap a pécsi zsinagógában.** A pécsi hitközség tudvalegőleg esőtörtőkn tartja meg a Kossuth emlékének szentelt gyászistentiszteletet. Ennek rendezésére bizottság alakult, — mely meghívókat küld szét, a város törvényhatósága pedig, mely az ünnepe szintén megjelent, maga hívja össze a képviselőtestületet. A gyászistentisztelet sorrendje ez: Himnusz, éneklő a templomi énekkar és a „Pécsi Dalárdá”, 37-dik zsoltsár, előadja Rosenbaum József főkantór, gyászbeszéd, tartja Perls Armin dr. főrabbi, záróének.

— **Gázszünetpely Nagy-Váton.** Vasárnap a nagy-váti református templomban gyászistentisztelet volt Kossuthért. Jelen volt ezen a járási megyei tisztikar, a szentlőrinci és kascsuti önkéntes tüzölők s a környékről igen sokan. Morva y Ferenc lelkes ékesen beszélt, méltatva diósümlünk érdemeit. Istentisztelet után a közönség elénekelt a „Szózat”-ot és egy igen szép gyászdrámát, melyben közreműködtek a Szent-Lőrincen tartózkodó színeszek is.

— **Külön vonatok Pécsre.** A Kossuth temetésére főlrándult Pécsiek lassan mind visszaérkeznek. Tegnap este annyi utas gondolott a Budapestről elinduló pécsi vonathoz, hogy a rendes vonaton kívül még egy külön vonat is indult Pécsre, mely 9 órakor indítottat el a központi pályaudvarból. Dombóváron ez a külön vonat egyesített a rendes éjeli személyvonattal. A két vonat utasainak száma meghaladta az 1200-at, ezekből Pécsre közel 500 ember érkezett. Ha az utolsó 3 nap forgalmi adatait tekintjük, úgy azt tapasztaljuk, hogy Pécsről vagy 600 ember volt szemtanuja Kossuth Lajos temetésének. Természetes dolog, hogy ennyi ember, különösen idegen városban, össze nem tarthat és így van az, hogy a pécsiek túlnyomó része szerzetést, és nem a küldöttséggel vett részt a gyászszertartáson.

— **A vasárnap esti tüntetés tárgybán** a „Pécsi Ujság” tudósítására a következő sorok fölvetéle kéretnék föl:

Nyilatkozat.

Alulírottak az összes pécsi joghallgatók nevében kijelentjük, hogy a folyó hó 1-én történt, s a tisztességgel semmi módon össze nem férő zavargás és rendhagyatás, ha esetleg a tüntetés idején joghallgató jelen is volt, de abban egy jogász sem vett részt.

Pécsétt, 1894. április 2.

Angyal Pál, o. kőri elnök. Simon József, o. kőri jegyző.
Tabak Lajos, biz. tag.
Szerdahelyi László, biz. tag.

— **A pécsi realiskola kibővítése.** Több helyről intézetett hozzánk kérdés, vajlon a belügyminiszternek legelőbb e helyen közzétett leirata után immár gondoskodva van e jövő tanévre arról, hogy annyi tanuló nyerhessen itt fölvételt, a mennyi Pécsétt akarja a középiskolát végezni. A szülők megnyugtatóra írhatjuk, hogy már a következő tanévre a bajon segítve lesz, a mennyiben az állami főreáliskola Pécsétt meg fog nyitni a negyedik első

osztály is, melynek elhelyezéséről ugy fog a város polgármestere intézkédni, hogy közvetlenül a realiskola mellett külön tantermet bérel e célra a város, mert magában a realiskola épületében lehetetlen újabb tanterem helyet találni. A tanerők fizetését a tanügyminiszter vállalta magára. Több oldalról azon óhaj nyilvánult, sőt úgy Csáky Albin gróf, mint Klamarik mint. tanácsos határozottan követelték, hogy a város a realiskolának új épületet emeljen. Több helyen mint új épület emelésére legalkalmasabb a most már város tulajdonát képező Asztalos-féle ház, a Mária-utóban jelölték meg. A kik azonban ezt teszik, azok nem tudják azt, hogy a mai realiskola épület telke háromszor oly nagy, mint az Asztalos-féle telek és mégis szűk, hogy egy új osztálynak már a szomszéd házakban kell alkalmas termet bérelnie. A realiskola új építésének kérdése egyáltalában addig komoly tárgyalás alapját nem is képezheti, míg az egységes középiskola tárgybán most folyamlatban lévő tárgyalásokban nem fejeztetnek, mert valószínű, hogy a külön real-középtanoda rövid idő múlva teljesen meg fog szűnni.

— **A villányi zsidók gyásza.** A villányi izraelita hitközség Kossuth Lajos elhunytá alkalmából e hó 8-án tart istentiszteletet, melyen az ünnepi beszédet Fleischer Armin dr. mohácsi rabbi fogja mondani.

— **Katonaság és a civil ruha.** A közös és honvéd miniszterek egyetértő fontos határozatot hoztak, a tényleges állományú tiszteknek szolgálaton kívüli utazások alkalmával a civil ruha viselése tárgyában. 1894. április 1-től ugyanis megvan engedve a tényleges állományú tiszteknek, a civil vagy úgy nevezett sport ruha viselése utazás közben. A tiszték civilben is ugyanazon kedvezményben részesülnek a vasutak részéről, mint egyenruhában. A polgári ruha viselése azonban, hivatalos igazolványhoz van kötve, a menyében ilyen igazolványokat a honvéd miniszteről kell kérni, ki azokat időről időre adja ki.

— **Athelyezések.** Klimó Mihály a pozsonyi 13-ik honvéd gyalogezred főhadnagy kezelőtisztje, a pécsi 19-ik honvéd gyalogezredhez tettelet át, a hol az ezred-képzőtesti teendőket fogja vezetni.

— **A közös hadserűgtől a honvédséghez.** A közös hadserűgtől 10 évet kiszolgáló tartalékos hadnagyként most tettek át a honvédséghez. Pécsi honvéd gyalogezredünk a következő tart. hadnagyként kapta: Seh Elek, Halász Lajos, Kádnár Károly, Lösch Antal és Ihrig Ernő.

— **A tisztjelöltek vezénylése.** A honvéd miniszter elhatározta, hogy ezután a százados törzéstisztekről a fölterjesztés ne mint eddig május hó végéig, hanem október hó 5-ig történjen, mert a honvédségnél a századosok ügyis lovasitva vannak.

— **A m. k. t. f. gazdaszűk és erdészek segélye és nyuádi egyeztetése** évi rendes közgyűlést április 15-én délelőtt tartja a „Közlekek” üléstermében. Ez alkalommal az elveiben is átalakított új alapszabály tervezetet terjesztik elő. Ez új alapon az egyesületi tagok érdekképviselete, társadalmi és anyagi helyzetének javítását és a kar-szellem érvényesítését, valamint a szakképzett gazdaszűk kar helyzetének törvényhozási szabályozásának előkészítését, végül egyéb előnyök és kedvezmények kieszközölését tervezik. A közgyűlés határoz az 1896-ik évi kiállítás alkalmával tartandó újabb, második gazdaszűki kongresszus megtartására felöl. A közgyűlés alkalmából az egyesület április 15-én este a központi tejesarnok-szövetkezet telepét szemléli meg márkódsében, 16-án és 17-én pedig Bujanovics Sándor elnöknek veze-

tése alatt tagjai részére tanulmányi kirándulást rendez a kisbéri és bábolnai ménes intézetek megismerésére, mely kiránduláson résztvevőknek április 10-ig az egyesület irodájában kell jelentkezniök. Ugyan e közgyűlés alkalmából az egyesület évkönyvet ad ki.

— **Vasuti orvos.** Heller Lajos dr. villányi orvos a villány-baranyavári vasuti útvonalra pályavrovossá nevezetett ki.

— **Egészség a megyében.** Március hónap a közegészségi viszonyok általán jók voltak. Szörvénnyosan fordult elő a ronselő torlok: Nádasd, Feked, Siklós, Beremend, Villány, Lapáncsa, Kiszalud, Német-Márook, Szt.-István, Gyód, Hosszú-Hetény, Kassa, Püspök-Bogád, Somogy, Ifaba közsegékben.

— **Az adó Baranyában.** Márciusban egyenes adók címén 21015 frt 32 kr. folyt be Baranyamegye területén: 8327 frt 99 krral kevesebb, mint tavaly márciusban; az év elejétől március végéig 284791 frt 98 kr. folyt be; 12589 frt 53 krral kevesebb. Hadmentességi díjban 191 frt 50 kr. folyt be március hónap, 75 frt 50 krral kevesebb, mint tavaly.

— **Megjutalmazott tanítók.** A tanfelügyelő ajánló fölterjesztésére Schmid Boldizsár pécs-bányatelepi társulati, Falder Mátyas bar-bányai r. k. tanítókat a magyar nyelv sikeres tanításáért a közoktatásügyi miniszter 40—40 frtnyi elismerő jutalomban részesítette. A megyei közgazdasági bizottság pedig ugyanezen címen az erre kezelt megyei alpolbí Weinger Kálmán karancsi r. kath. tanítót 30 frttal jutalmazta.

— **Nincs eső.** Gazdáink kezdenek kötségre esni. Nemesak, hogy a tél meg nem hozta a réteknak a várva-várt hóleplett, most a kora tavaszi szép napok, az állandó napsgár meg nem adja a földnek a kívánt nedvességet, mely termő képességét előmozdítaná, úgy, hogy jogosult az aggodalom, hogy ez évben ismét nagy takarmányhiány lesz, mi által a takarmány ára megrádul. A téli vetemények elég szépek igérkeztek és néhány napi eső ismét helyre hozhatná az eddigi mulasztásokat. A mi gazdaközönségünk csak nem fogy ki a gondokból, mert biz a gazdák reményeit az idő szabályozza. Tán meghozza az április időjárás azt, mit az előző hónapok elmulasztottak.

— **Halalozás.** Tegnap este hunyt el 34. életében Dicsécskák Jánosné, szül. Stark Mari, házasságának 14. évében. Dicsécsk Győző igazgató az elhunytban sógornőjét gyalozlja.

— **Támados az országúton.** Az alábbi sorok közlésére kértek föl bennünket: Vasárnap április hó 1-én a „Pécsi kerékpár egyesület” sásdi kiránduló az esti órákban tértek vissza a városba. A „Nefelejcs család”-nál több fiatal suhanc, hitehetőleg bányások, az arra kerékpárok egy részét megállítva, sértették őket, a később jöveket pedig körökkel dobálták meg, szeresene, hogy egyikük sem sérült meg. Ez a „tréfa” rendesen vasár- és ünneppnapon történik, de megcsik hétköznapon is. Csak nemrég történt, hogy egy kerékpárost bottal fejbe vágtak ugyan ezen országúton, a mint arra felé gyantulanul haladt. Az illetékes hatóság talán tehetne valamit ez állapot megszüntetésére végett. Ezek a támadosok leggyakrabban Szabolcs és a „Nefelejcs család” közti úton fordulnak elő.

— **Hamis százasbankó-liferások.** Budapest esőrdhadnagya két embert nyomonzoított ki, akik Regölyböl hamis százasokat hoztak magukkal. Gölöncsér Sándor és Gölöncsér Ferenc nagy-harsányi lakosok ezek, akiket a már nem ismeretlen nevű Simon Pál nagy-tórfalusi ember igazított oda Regölybe. Simon Pál hamis bankókkal

trafikál, valóságos ügynöke Antal József regolyi lakosnak, aki meg valóságos gyártója a hamis szaszosoknak. A Gölöncser testvérpár volt is 6 darab hamis szaszost 390 igv forintért, a mi elég jó vásár volt; hanem a esendősérg egyikét megtalálta Babareon, a másikat N.-Hársányban, s a Gölöncser testvéreket elfogván, elkísérte Regolyé Antal József bankomágyarparoshoz a fizsgálat tovább folytatása végett.

— **Bűnös anva.** Eugenfalu község füzes erdejébe vezető gyalog-uton — mint neklük Dárdáról írják — szombaton egy nyolc naposnak látszó fiu-gyermeket találtak rongyba takarva. A kicsikét jelenleg Eugenfalu községben gondozzák. A esendősök kipuhatolták, hogy a talált gyermeknek e napokban az eszéki köz-körházból elbocsátott Takács Anna bezárni illetőségi esedélénye az anyja, kit ugyanazon napon Eugenfaluban látták — de azóta onnan eltűnt. Most nyomozzák.

— **A pécsi villamos telep** rohamosan készül és rövid idő múlva megkezdhető lesz a villamos sodronyok lerakása is. Pécssett a Király-utca kivételével mindenütt föld fölötti vezeték létesítették, a király-utcaiban pedig kabel lesz lerakva. Kaposváron kizárólag föld fölötti vezetékét létesíteték és ott épp e napokban esett meg, hogy a város hirtelen esőtűlött. Keresték a hibát és kintit, hogy valaki pajkosságból elvágta a sodronyt; a hibát hamar észrevették és kijavították. Pécssett oly magasságban lesznek a sodronyok, hogy azokat esutalnan kéz elvágni ne bírja.

— **Apró hírek.** Bismarck herceg tegnap ülte meg 79-ik születésnapját. Vilmos esiszár meleghangú távirattal üdvözölte s Moltke gróf szárnyszedő a eszár névében vállójittal és övvel ellátott pompás vért nyújtott át Bismarck hercegnek. — **A kolerá Konstantinápolyban** az óvó rendszabályok dacára is egyre veszedelmesebb mérvet ölt. Az utolsó héten a megbetegedések száma naponta átlag 5–10, a halálozások pedig 25 volt. — **Oszbár svéd király,** a ki ismeretes zeneszerző, Gounod tiszteletére ódit komponált, a melyet Stockholmban adtak elő. — **Az Omladina** por hóse Hlad, 18 éves szabólegény, kit 14 hónapja börtönre ítélték, második emeleti lakásáról leugrott az első emeletre és súlyos sérüléseket szenvedett. — **Mihálovics József,** volt zágrábi bíboros érsek hagyatéka mintegy 240,000 forint tesz ki, melyből egyharmad a rokonságra, egyharmad a székesskáptalané; egyharmad rész pedig a város szegényeinek jut. — **A chikagói telefonos** kisasszonyok sztrájkra készülnek, mert a telefon-troda intéző emberei egy rendeletet adtak ki, hogy csak bokáig éro ruhát hordhatnak, hogy a ruhaszegély a földet ne surolja, a földet seprő ruhaszegély nagy port ver föl az irodában s tönkre tette n finom gépeket.

— **Életut uszágiró.** Lévy-Delamar György párisi „Voltaire” lap munkatársa s nagy vagyonu ember agyonlötölte magát. Hátrahagyott leveleiben azt írja, hogy megunta a sok élvezetet, mit neki az élet nyújtott. — **Ma reggeli lapunk.** A Kossuth testetésének saját kiküldött tudósítónk közlése szerint megirt leírását hózó számunkat, hogy olvasónk a ma déli órákban kézhöz kaphassák, a munka rövidítése miatt négy oldalon jelentettük meg; az ebből kizsurlott anyaghaln aztán ma reggel külön kiadásban, ismét négy oldalas lapon adtuk közre. E kiadásunk egybéként egy érdekes közleménye — a Bartók titokzatos halál-ese — is megérdemelte hogy ezzel ne várakoztassuk meg olvasónkat a ma délutáni számig. E rendtől eltérő intézkedés miatt ama délutáni szám is négy oldalon jelen meg. Vidéki előfizetőinknek a ma délutáni számhoz esotalva küldjük meg a ma reggeli kiadást.

— **A Bartók titokzatos halála** után le-tartóztatott Bugrogh Imrét a rendőrkapitány-ság továbbra is fogva tartja, Karádi Kati esedélényt azonban ma vagy holnap szabadlábra helyezi. Az újabb vizsgálatok folyamán az ügy mindinkább bonnyolódik. Az öreg öngyilkossága majdnem képtelenség nem esután pszihikai, hanem fizikai okok miatt is.

KÖZGAZDASÁG.

(*) **Hazai bortermelesünk mult évi eredményei** a nagyarányu hanyatlásnak szomorú képet tárják élénk. A mult évi termés ugyanis a hivatalos adatok szerint az előző évhez képest 510,545 hektoliter mustal (majdnem harminnyolc százalékkal), 1,291,581 kgramm gyümölcsként értékesíthető szőlővel (több mint ötvenegysz százalékkal) és 9,675,141 ftl értekel (közel harminckilenc százalékkal) apadózat mutat. Ez a meglepő hanyatlás a phylloxera terjedések s a perenospora viticola pusztításának, de részben annak tulajdonítható, hogy az utjonnan ültetett szőlők még nincsenek termőben, azok hatása tehát még nem volt észlelhető a termés eredményében. És sajnos, a földmivelési miniszter még mindig nem vigasztalhatja az országot azzal, hogy bortermelesünk már elérte a krízis pontját, hanem el van készülve még további hanyatlására is s különösen arra, hogy ez a súlyos helyzet két-három évig még elfog tartani. De az élénk leület, melyet az elpusztult szőlők felújítása s a homokterületek szőlőművelésre fordítása az utóbbi időben volt, azzal a reménnyel, kevesetgi a minisztert, hogy 2–3 év múlva véget ér bortermelesünk nehézz megpróbáltatásainak időszaka, s hogy azontul kezdetben lassu bár, de később fokozatosan gyorsuló javulás fog e téren bekövetkezni.

TÁVIRATAINK.

A budapesti gyászintenzis-telel.

Budapest, április 3. (A „Pécsi Újság” eredeti távirata.) A nagy gyászszolthoz méltó volt a mai gyászintenzis-telel a Deák-téri evangélikus templomban, hol az országgyűlési képviselők rendkívül nagy számban jelentek meg **Bánffy** Dezső báró képviselőházi elnökkel élükön. Mint minden alkalommal, itt is a szabadelvűpárti képviselők voltak tulnyomó többségben. A fővárosi tanács **Gerlóczy** polgármesterrel élükön testületileg jelent meg. Pontban 10 órakor érkeztek meg Kossuth Ferenc és Lajos Tódor a gyászoló családdal. Rutkayné a templomban nem jelent meg, mert még mindig beteg. **Horváth** Sándor evangélikus lelkész gyönyörű szép beszédet mondott, Kossuthot méltatva, kire még sem lehet e jelzőt: „legnagyobb magyar” alkalmazni, mert az a történelem Széchenyiről nem engedi átruházni senkire. A beszéd után az énekkar a Hymnuszt énekelte. A Kossuth fiukat a templomból kijövet a nagy számmal összeresegelt közönség lelkesen megéljenete.

A képviselőház elnökei és Kossuthak.

Budapest, április 3. (A „Pécsi Újság” eredeti távirata.) Hibás a „Pécsi Újság” külön tudósítójának közleménye, mintha Kossuth Lajos

temetésén **Andrássy** Tivadar gróf és **Perczel** Dezső alelnökök bemutatják volna magukat a Kossuth fiuknak, hanem ellenkezőleg a Kossuth fiuk mutatták be magukat Andrássy Tivadar grófnak és Perczel Dezsőnek.

Kossuthék magatartása.

Budapest, április 3. (A „Pécsi Újság” saját tudósítójának távirata.) A Kossuth testvérek egész eddigi magukatartása teljes politikai méltánylatot érdemel. A küldöttségek tegnapi fogadtatásánál itt-ott ugyan elsőtűtők magukat Kossuth fiait, de ez csak azt mutatja, hogy nem ismerik még részletesen a hazai viszonyokat. Másrésztől azonban különösen annak ismételt hangsúlyozása, hogy politikai nézeteltérésekről szó se legyen és azon körülményre való utalás, hogy **nemsokára a nők a hatóságig jegyző feljötték**, rendkívül föltűnő és nagy meglepődést szűlt a szabadelvűen gondolkodók között.

A legnagyobb kíváncsisággal néz a politikai világ a Kossuth testvérek ma esti megjelenése elé a szabadelvűpárti körben.

Az országgyűlésről.

Budapest, április 3. (Eredeti távirat.) A képviselőház ezen a héten nem tart ülést. A legközelebbi ülés csak hétfőn, e hó 9-én lesz.

Felolós szerkesztő és laptulajdonos:

LENKEI LAJOS.

Nyomatott a „Pécsi Újság” nyomdáiban.

NYILTÉR.

Hirdetmény.

STEFZFINGER R. szalantai közados, esod-választmányának határozata alapján szemel közhírré teszem, hogy a esodlomeghz tartozo, a letartában 6—300 tétel alatt fölveti, 107 tbra becsült, fűszer, vegyes, norimbergi, kezmaruk- és teljes bolti felszeresleob álló ingóeszköz zárt ajánlati tárgyalás utján készpénz fizetés mellett eladás alá kerülnek.

Fölhívom ennelfogva a venni szándékozókot, hogy zárt ajánlatukat a font kitölt becsérték 10/10-ának vagyis 108 ft 70 krnak becsatolása mellett nálam 1894. április 10-ik napjának déli 12 óráig nyújtsák be, mert később érkező ajánlatok figyelem vétetni nem fognak.

Es eladás alá kerülő tárgyak leltára nálam (Széchenyier 12) a hivatalos órák alatt betekinthező.

A választmányi fonttarajta magának a jogot, a beérkező ajánlatok közül szabadon választani, esetleg azokat mind visszautasítani.

Kinek ajánlatát a választmány elfogadja, az köteles a tárgyakat az árleltés vételétől számított 48 óra alatt átvenni, a vételtől készenében azonnal lefizetni, ellenesben bánatpenzt élvesszi s a font eselozott ingók kárára és veszelyere uj eladásra becsátatnak.

A választmány a beérkezett ajánlatok fölött a benyújtási határidő eltálte után legkésőbb 3 nap alatt jog határozni, mely után azoknak, kiknek ajánlata el nem fogadtatott, bánatpenzt vissza fog adatni.

A választmány nem a leltár helyességére, sem pedig az árak mennyiségére és minőségére semminemű felelősséget nem vállal.

A bélyeg és jogileltés vevő által viselendő. Pécssett, 1894. április hó 2-án.

Dr. Szilasi Zsigmond, ügyvéd, mint Sterczinger R. közados tömegmondokna.

Ma szerdán

a Bedő kávéházban

Farkas Sándor nemzeti zenekara **zene-estélyt** tart. — Kezdeté esti 8 órakor. — A friss tolékos „Sport” és „Dréher” sör palackokban szolgáltatják fel.